

13 Školní vzdělávací program školní družiny pro děti tříd základní školy speciální

Úvod

Školní družina a klub svými prostředky na základě požadavků pedagogiky volného času svým programem navazuje na vzdělávací program školy, v našem případě s ohledem na žáky vyžadující speciální péči. Vědomosti i dovednosti žáků hlavně upevňuje a snaží se dále rozvíjet a prohlubovat. Témata, která jsou v tomto dokumentu zpracována, nejsou uzavřena a budou dále upravována a doplňována.

Charakteristika zařízení

- Jsme sídlištní škola, do které chodí děti poznamenané nezájmem rodičů o jejich potřeby, i o možnosti, jak trávit volný čas.
- Značná část dětí vyrůstá v rodinách sociálně slabých, mnoho rodičů je nezaměstnaných.
- Naše ŠD, ŠK je zřízen/a zejména pro děti tříd základní školy speciální
- Pro doplnění kapacity ŠD, ŠK a integraci těchto žáků jsou přijímáni i žáci ze ZŠ.

Konkrétní cíle vzdělávání

- Zájmově vzdělávat děti formou zájmových a spontánních činností.
- Dbát na odpočinkovou činnost a vhodnou relaxaci nejen ve smyslu klidových činností, ale i aktivního odpočinku.
- Tvořit základy k tomu, aby děti věděly, jak vhodně a aktivně trávit volný čas.
- Snažit se vytvářet pro děti zázemí plné bezpečí, důvěry, pohody a kamarádství.
- Respektovat individuální schopnosti a dovednosti žáků.
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím, nebo-li schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.
- Podporovat u dětí citlivé vztahy k lidem, kamarádům, spolužákům, přírodě.
- Učít děti ekologickému myšlení, zaměřovat se na ochranu přírody a životního prostředí.
- Učít děti pečovat o své zdraví, chránit si zdraví své i ostatních, dodržovat bezpečnost při hrách a sportování, dbát na zdravý životní styl a zdravou výživu.
- Motivovat děti k radosti z objevování, novým aktivitám, aktivnímu životu, pravidelnosti a řádu.
- Zpříjemňovat prostor ŠD, ŠK, vést děti k tvořivosti a rozvíjet jejich estetické cítění.
- Snažit se prezentovat práci dětí a celé činnosti ŠD, ŠK.
- Zaměřit se na další spolupráci s ostatními zařízeními naší organizace, se ŠK, ŠD s MŠ Paraplíčko i Sluníčko.
- Preferovat pozitivní přístup, hodnocení a působení.

Naše hesla: „S úsměvem jde všechno lépe.“ „Pochvaly není nikdy dost.“

Formy vzdělávání

Pravidelná činnost:

- Spočívá zejména v činnosti a plnění plánů zájmových útvarů.
- V ŠD, ŠK fungují tyto zájmové kroužky:
 - výtvarný kroužek
 - kroužek plavání
 - keramický kroužek
 - sportovní kroužek
 - kroužek dovedné ruce

Příležitostná činnost:

- Různé příležitostné akce, které vycházejí z celoročního plánu ŠD, ŠK a jejich počet i konkrétní podobu je možno měnit podle důležitosti a konkrétních možností.
- **Patří mezi ně:**
 - sportovní akce
 - návštěvy kina
 - oslavy např. Den Země, Den dětí
 - adventní týden – tradice a zvyky
 - velikonoce
 - výstavka prací apod.

Individuální činnost:

- V našem případě práce s dětmi vyžadující individuální přístup, individuální činnost vzhledem k jejich postižení.

Spontánní činnosti:

- Vychází z přání dětí – volný výběr her, hraček, činností, vychovatelka tuto činnost sleduje nebo částečně řídí.

Odpočinková činnost:

- Probíhá jak v budově, místnostech školní družiny, školního klubu, tak venku.
- **Klidové odpočinkové činnosti:**
 - relaxace na koberci
 - četba nebo poslech pohádek
 - volný výběr her
 - volné kreslení, omalovánky, apod.
- **Aktivní odpočinkové činnosti:**
 - pohybové chvílky
 - závodivé hry v tělocvičně nebo na zahradě
 - míčové hry
 - pohybové hry
 - vycházky do okolí

Vzdělávací činnost:

- **Zábavná odpoledne**

- zábavnou formou (hry, kvízy, soutěže) si ověřit naše vědomosti, dovednosti, co už umíme

- **Didaktické hry, přiměřené jejich možnostem**

- zaměřené na matematiku
- poznávání přírody, zvířat, rostlin
- rozšiřování slovní zásoby, vztah k mateřskému jazyku
- práce s knihou, naučná literatura

Obsah vzdělávání

- **Učit se znát**

- získávat vědomosti
- učit se objevovat nové věci
- získávat poznatky
- analyzovat je
- dávat je do souvislostí
- řešit problémy

- **Učit se „jak na to“**

- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život
- komunikovat

- **Učit se žít společně**

- rozvíjet porozumění s jinými lidmi
- poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti
- osvojit si pravidla společenského chování
- rozvíjet empatii
- společně řešit problémy
- pracovat jako člen týmu

- **Učit se být**

- rozvíjet vnitřní kvality jednotlivce
- budovat jeho hodnotový systém
- pěstovat zdravý životní styl

Obsah vzdělávání se vždy v daném školním roce doplní o konkrétní rámcové plány konkrétních zájmových kroužků pro daný školní rok.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- aktivně spolupracuje při činnosti
- započatou práci dokončí
- využívá vhodné naučné metody
- poznává vlastní pokroky a uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí
- učí se nejen spontánně, ale také vědomě
- umí kriticky zhodnotit své výkony
- vyhledává podporu a radu v případě potřeby
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- dokáže popsat problém
- dokáže požádat o radu a řídit se jí
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje se srozumitelně, souvisle a kultivovaně
- umí vést dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje, nerozumí-li, dokáže se zeptat
- používá správné a výstižné výrazy
- umí vyjádřit vlastní názor a vhodnou formou ho obhájit
- naslouchá druhým, aniž by je přerušoval
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebným k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- posiluje své sebevědomí

- má povědomí o základních mravních hodnotách
- respektuje pravidla práce v týmu
- rozpozná nevhodné a rizikové chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky
- respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- posiluje sociální chování a sebeovládání
- neposmívá se
- při potížích nesvaluje vinu na druhé
- pokud nezvládne své chování, omluví se
- dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektuje dohodnutá pravidla
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence občanské, činnostní a pracovní

- zná základní práva a povinnosti občanů
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- chrání své zdraví
- uvědomuje si význam zdravého životního stylu
- podílí se na ochraně životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích
- zvládá základní pracovní dovednosti
- má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví
- reálně posoudí výsledek své práce
- utváří si představu o svém budoucím pracovním uplatnění

Klíčové kompetence k naplňování volného času

- rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času
- umí účelně a smysluplně trávit volný čas
- vybírá přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu
- vytváří návyky pro udržování zdravého životního stylu
- vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, organizuje a řídí vlastní volný čas
- rozvíjí své zájmy a záliby
- umí říci „ne“ na nevhodné aktivity
- umí vhodně relaxovat

- rozvíjí nadání
- zvyšuje zdravé sebevědomí

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Značná část našich klientů jsou děti vyžadující speciální péči, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

- s integrací těchto dětí máme již značné zkušenosti
- celý ŠVP je zpracován s ohledem na tyto děti
- budova, ve které se ŠD, ŠK nachází, je přízemní a téměř bezbariérová
- spolupracujeme s třídními učitelkami
- s rodiči dětí
- se SPMP „Oáza“ (Sdružení pro pomoc mentálně postiženým)
- máme možnost se obrátit o radu či pomoc na speciální pedagogy působící na škole

Rozvoj mimořádně nadaných žáků

- vhodné zájmové podmínky, vzdělávací aktivity pro tuto skupinu účastníků tzn. aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emocionální inteligence (zájmové kroužky, soutěže, výstavy a jiné prezentace)
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určeným vyšším věkovým skupinám
- odbornou připravenost pedagogických pracovníků

Podmínky přijímání uchazečů:

- písemná přihláška, zápisní lístek
- činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně; mohou být přijati i žáci druhého stupně, pokud nejsou přijati k činnosti klubu
- k pravidelné denní docházce do školní družiny lze přijímat i děti z přípravných tříd základní školy nebo přípravného stupně základní školy speciální
- školní klub je určen pro žáky druhého stupně, může být přijat i žák prvního stupně, pokud není přijat k pravidelné denní docházce do školní družiny
- pro naši školní družinu a náš školní klub přijímáme přednostně děti ze tříd základní školy speciální

- z ostatních tříd a škol mohou být přijati žáci do naplnění kapacity

Materiální podmínky

- máme k dispozici prostornou a pěkně zařízenou klubovnu
- můžeme využívat relaxační místnost s videem a DVD přehrávačem
- využíváme malou tělocvičnu přímo v budově
- malou počítačovou učebnu
- vybavenou keramickou dílnu
- vybavenou košíkářskou dílnu
- máme možnost používat vybavenou kuchyňku
- prostornou školní zahradu s udržovaným trávníkem
- můžeme využívat asfaltové hřiště vedle budovy naší školičky
- můžeme využívat i víceúčelové hřiště při hlavní budově
- máme dostatečně vybavenou hernu (hry, hračky, stavebnice, mozaiky, skládky atd.)
- vybavení materiálem pro činnost zájmových kroužků i ostatní činnost školní družiny a školního klubu je dostačující
- učíme děti šetřit materiálem určeným k práci a vážit si her a ostatního vybavení a zařízení a zacházet s ním šetrně

Personální podmínky

V ŠD, ŠK pracují vychovatelky se středním vzděláním s maturitní zkouškou a odbornou kvalifikací stanovenou pro vychovatele zákonem o pedagogických pracovnících.

Zájmové vzdělávání zajišťujeme formou zájmových činností.

Podle odborného a osobního zaměření vedeme zájmovou vzdělávací činnost a zájmové útvary.

Odborné a osobní zaměření si průběžně prohlubujeme v kurzech a samostudiem.

- všichni se ve své práci vzájemně doplňujeme
- snažíme se o pestrý program zájmových činností
- vycházíme z přání, potřeb a zájmů dětí
- dbáme na bezpečnostní předpisy
- snažíme se o další vzdělávání, obohacování, doplňování vědomostí a rozšiřování dovedností

- jak samostudiem
- tak účastí na školení pořádaných pedagogickým centrem v Mostě, což je nám umožněno vstřícným vedením školy
- máme přístup k pedagogické literatuře a odborným časopisům (školní knihovna)

Ekonomické podmínky

- zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu
- na základě Vnitřní směrnice ke stanovení úplaty za školské výchovné zařízení byla stanovena výše úplaty ve školní družině 50,- Kč na měsíc a ve školním klubu 100,- Kč na pololetí tj. 200,- Kč na školní rok na osobu, je to částka stanovená s přihlédnutím k sociálním a finančním problémům, které má většina rodin v Janově

Bezpečnost a ochrana zdraví

- je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální
- při dodržování bezpečnostních podmínek vycházíme z vnitřního řádu školy a školní družiny a školního klubu
- máme zpracován provozní řád školní družiny, školního klubu
- provozní řád keramické dílny
- provozní řád košíkářské dílny
- zvláštní pozornost musíme věnovat při přechodu do školní jídelny, která je ve vedlejší budově mateřské školy
- pokud děti opouštějí místnost – hernu, musí svůj odchod oznámit vychovatelce
- příruční lékárnička je dostupná
- pitný režim zajištěn
- v případech výjezdů dětí na výlet jsou děti i jejich rodiče včas informováni a poučeni o bezpečnosti